

Правова політика у сфері місцевого самоврядування на сьогодні має будуватися на нових засадах. Законодавець керується переважно методом спроб та помилок, часто допускаються просто механічні запозичення тих чи інших юридичних інститутів, конструкцій з іноземного конституційного й муніципального законодавства та використання в законодавчих актах різних концептуальних підходів. У правових актах досить часто не враховуються природа, інтереси й потреби місцевого самоврядування. Безсистемність і суперечливість чинного законодавства є серйозною перешкодою для подальшого розвитку місцевого самоврядування як інституту громадянського суспільства і як структурного й цілісного механізму забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Відсутність узгодженої стратегії розвитку місцевого самоврядування в Україні негативно впливає на процес формування правової основи і, як наслідок, на стан правового регулювання відповідних суспільних відносин.

Водночас слід зазначити, що доктрина місцевого самоврядування поступово починає формуватися, її окремі положення отримують визнання й закріплення у програмних документах політичного характеру, рішеннях органів державної влади й органів місцевого самоврядування щодо його основних завдань, функцій, принципів, формування нової галузі — муніципального права, підгалузей права, інститутів, норм, юридичних механізмів, конструкцій, а також удосконалення методологічного інструментарію. Різні погляди правознавців, концепції й програми розвитку місцевого самоврядування є надзвичайно значущими для вдосконалення конституційного й правового регулювання, а також для право реалізаційної діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Коротко виклавши деяку інформації стосовно інституту місцевого самоврядування та його існування і функціонування в Україні не лише як організаційно-управлінського структурного механізму, але й як соціального явища, розуміємо, що даний інститут не існує сам по собі. Він створювався (впродовж тривалого історичного періоду) і постав перед нами сьогодні в тому вигляді, в якому його сприймає практична більшість населення країни. Але таке тривале історичне перетворення відбувалося не просто так. В цьому були зацікавлені: спочатку окремі особи, далі невеликі «колективні групи», потім цілі прошарки населення, як правило, одного регіону. Сьогодні такими прошарками називаються територіальні громади.

СОЦІАЛЬНЕ ТА ПРАВОВЕ ЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Малина Сергій Леонідович, ад'юнкт кафедри конституційного та міжнародного права НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент заступник начальника кафедри конституційного та міжнародного права НАВС Демиденко В.О.

На сьогодні, з метою підвищення ефективності державного управління, Верховною Радою України ухвалено Закон України "Про адміністративні послуги" від 06.09.2012 № 5203-VI [1], який визначає правові засади реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг.

Нормативне визначення адміністративних послуг у сфері діяльності органів виконавчої влади із забезпечення прав громадян, це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону.

Можна виділити такі формальні ознаки адміністративних послуг:

- 1) адміністративна послуга надається за заявою особи;
- 2) надання адміністративних послуг пов'язано із забезпеченням умов для реалізації суб'єктивних прав конкретної особи;
- 3) адміністративні послуги надаються адміністративними органами (насамперед органами виконавчої влади та місцевого самоврядування) і обов'язково через реалізацію владних повноважень. Тобто отримати конкретну адміністративну послугу можна лише у відповідному (як правило, тільки одному) адміністративному органі;
- 4) результатом адміністративної послуги в процедурному значенні є адміністративний акт (рішення або дія адміністративного органу, яким задовольняється заява особи). Такий адміністративний акт має конкретного адресата — споживача адміністративної послуги, тобто особу, яка звернулася за даною послугою.

Це свідчить про максимальну децентралізацію надання послуг, розробку методики оцінювання собівартості послуги, розробку стандартів надання адміністративних послуг, запровадження сучасних форм надання адміністративних послуг, зокрема, запровадження "універсамів послуг", удосконалення принципу "єдиного вікна", "електронних адміністративних послуг" тощо.

За Законом державна політика у сфері надання адміністративних послуг базується на таких принципах, зокрема, як оперативність, раціональна мінімізація кількості документів та процедурних дій, що вимагаються для отримання адміністративних послуг, а також доступність та зручність для суб'єктів звернень (стаття 4). Для впровадження зазначених принципів Закон передбачає відповідний порядок надання адміністративних послуг.

Так, за частиною першою статті 9 Законом адміністративні послуги надаються суб'єктами надання таких послуг безпосередньо, через центри надання адміністративних послуг та/або через Єдиний державний портал адміністративних послуг, на якому вони надаються в електронній формі за допомогою Інтернету.

При цьому передбачається, що центри надання адміністративних послуг утворюються як постійно діючі робочі органи або структурні підрозділи. Водночас суб'єкти надання адміністративних послуг зобов'язані забезпечити створення та функціонування веб-сайтів, на яких розміщується інформація про порядок надання відповідних адміністративних послуг (пункт 3 статті 1, пункт 2 частини другої статті 6).

Згідно ст. 16 Закону запроваджений Реєстр адміністративних послуг, який формується і ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку, з метою ведення обліку адміністративних послуг, та забезпечення відкритого і безоплатного доступу до інформації про адміністративні послуги. З цією метою, Кабінетом Міністрів України прийнято постанову «Про Реєстр адміністративних послуг» від 05.12.2011 № 1274.[2] Це забезпечить безперешкодне одержання необхідної для отримання адміністративної послуги інформації.

Держателем Єдиного державного порталу адміністративних послуг є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику економічного розвитку (стаття 17 Закону).

Відповідно до вимог постанови Кабінета Міністрів України від 05.12.2011 № 1274 міністерства, іншим центральним органам виконавчої влади, місцевим державним адміністраціям забезпечити своєчасне подання Міністерству економічного розвитку і торгівлі інформації про адміністративні послуги, що надаються ними, підприємствами, установами

та організаціями, що належать до сфери їх управління, і територіальними органами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про адміністративні послуги" від 06.09.2012 № 5203-VI.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Реєстр адміністративних послуг» від 05.12.2011 № 1274.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Неліна Наталія Василівна, здобувач Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України

Науковий керівник: доктор політичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України завідувач відділом правової політології Інституту держави і права імені В.М. Корецького *Кресіна І.О.*

Не зважаючи на значну кількість юридичних наукових досліджень, автори яких розглядали проблематику конституційно-правового статусу людини і громадянина, звернення до аналізу змісту і сутності поняття конституційно-правового статусу українського народу є актуальним. Зумовлюється це євроінтеграційними прагненнями України і необхідністю адаптації законодавства нашої держави до законодавства Європейського Союзу.

Сучасна вітчизняна правова наука не повинна стояти осторонь досліджень позитивного надбання українських теоретиків конституційного права. Автор проаналізувала доробок у розвиток теорії конституційного права вітчизняних фахівців - К.А. Бабенка, Ю.Г. Барабаша, І.О. Кресіну, О.В. Кресіна, Л.Т. Кривенко, В.Ф. Погорілка, А.О. Селіванова, В.М. Скрипнюк, О.В. Скрипнюка, Ю.М. Тодику, В.Л. Федоренка, А.И. Француза, В.М. Шаповала, Ю.С. Шемшученка, О.І. Ющика та ін.

Усвідомлюючи роль та значення наукових праць, їхні висновки та теоретико-правову позицію у контексті досліджуваної проблеми, автор звертає увагу, що, по-перше, раніше суттєвою вадою теоретичного пошуку науки конституційного права було те, що правовий статус українського народу розглядався автономно, поза врахуванням взаємозв'язку з іншими правовими інститутами (наприклад, інститут конституційних прав і обов'язків, інститут громадянства, тощо). По-друге, конституційно-правовий статус українського народу, з наукової точки зору, впливає з елементів конституційно-правового статусу людини і громадянина. Слід зазначити, що в Конституції України права народу конкретизувалися в правах і свободах громадян, які в своїй сукупності й становлять категорію «український народ». Ця конституційна залежність доволі чітка й універсальна: наскільки міцні гарантії конституційних прав і свобод, настільки сформований і дійсно існує суб'єкт конституційного права – Український народ. Ми поділяємо наукову концепцію І.О. Кресіної, що центральною ланкою громадянського суспільства слід визнати громадянина, який є особистістю суверенною, вільною, самостійною і відповідальною [1, с. 11].

Водночас, розглядаючи питання про взаємозв'язок конституційних прав і свобод громадянина із суверенними правами українського народу, необхідно вказувати на їх спільні та відмінні ознаки. Спільним є те, що суверенні права народу, як і конституційні (основні) права і свободи громадян, відображають найбільш суттєві зв'язки між народом і державою, а також державою і громадянином охоплюють не тільки політичну сферу суспільства, а й сферу економіки і культури. Відмінність суверенних прав народу від конституційних прав і обов'язків громадянина зводиться до наступного: суб'єктом суверенних прав виступає соціальна спільнота –